

ע"פ 29950/10/14 - ציון עמרם נגד ועדה מחוזית לתכנון ובניה

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 29950-10-14 עמרם נ' ועדה מחוזית לתכנון ובניה

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת אסתר הלמן

המעורר ציון עמרם

נגד

המשיבה ועדה מחוזית לתכנון ובניה

פסק דין

ערעור על החלטתו של בית המשפט השלום בבית שאן, [כב' השופטת א. דחלה שרקאוי], מיום 10/09/14, בתיק 56083-01-11

זהו ערעור על החלטת בית המשפט קמא, שלא להאריך את מועד כניסתו לתוקף של צו הריסה, שניתן ביום 7.11.13 במסגרת גזר דין בתיק תו"ח 56083-01-11 (שלום בית שאן) ואשר חייב את המערער להרוס מבנים שנבנו ללא היתר בישוב דלתון. (להלן: "צו ההריסה").

הרקע:

1. המערער הורשע, על פי הודאתו, בביצוע עבירות של בניה ושימוש חורג ללא היתר, לפי סעיף 204(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965 (להלן: "חוק התכנון והבניה"); ועבירה של אי קיום צו שיפוטי, לפי סעיף 210 לחוק התכנון והבניה, (תו"ח 56083-01-11 (שלום בית שאן)).

2. ביום 7.11.13 נגזר דינו של המערער (להלן: "גזר הדין"). בגזר הדין הוטלו על המערער עונשים שכללו מאסר בפועל והפעלת מאסר על תנאי, לצד עונשים נלווים. המערער חויב גם להרוס שורה של מבנים, שנבנו ללא היתר, לרבות שני מבנים המשמשים כרפתות (בשטח של כ- 300 מ"ר ו- 560 מ"ר) ומבנה בן 40 מ"ר המשמש כמחסן ומשרד, בהם עשה שימוש ללא היתר, במהלך השנים שקדמו להגשת כתב האישום (להלן: "המבנים"). נקבע כי צו ההריסה יכנס לתוקפו בתוך 6 חודשים מיום גזר הדין, **דהיינו ביום 7.5.14.**

למען שלמות התמונה, יצוין כי דינו של המערער נגזר לראשונה ביום 15.3.12. בעקבות ערעור שהגיש, על הכרעת הדין וגזר הדין (ע"פ 14987-05-12) הוחזר הדיון שוב לבית המשפט קמא לגזירת העונש, תוך דחיית הטענות ביחס להכרעת הדין וביום 7.11.13 נגזר דינו בשנית, כמפורט לעיל.

3. המערער הגיש ערעור על גזר הדין, (ע"פ 20356-12-13), בו ביקש לבטל את עונש המאסר בפועל שהוטל עליו. ביום 23.6.14, התקבל הערעור בחלקו, עונש המאסר קוצר והומר בעבודות שירות. יודגש כי הערעור ופסק הדין שניתן בו, לא התייחסו לשאלת תוקפו של צו ההריסה או למועד ביצועו של הצו וכל עניינם נסוב אודות עונש המאסר בפועל.

4. בקשת רשות ערעור שהגיש המערער לבית המשפט העליון בעיקר כנגד הכרעת הדין, יחד עם בקשה לעכב את ביצוע צו ההריסה נדחתה ביום 31.07.14 (רע"פ 5249/14).

ההחלטה מושא הערעור:

5. ביום 7.9.14 הגיש המערער בקשה לפי סעיף 207 לחוק התכנון והבנייה, להארכת המועד לביצוע צו ההריסה, ביחס למבנים דלעיל אותם נצטוו להרוס.

6. בית המשפט קמא דחה את הבקשה, בקובעו כי היא הוגשה באיחור של למעלה מארבעה חודשים, בניגוד להוראת תקנה 2 לתקנות התכנון והבניה (סדרי דין בבקשה לפי סעיף 207 לחוק) התשס"ט - 2008, (להלן: "תקנות סדרי הדין"), היות והיה על המערער להגיש את הבקשה 21 יום עובר למועד ביצוע הצו. המערער לא הצביע על כל נימוק להגשת הבקשה באיחור ולכן דינה להידחות.

גם לגופם של דברים, בית המשפט קמא דחה את הטענה כי היתר הבנייה מצוי בהישג יד, וכי קיימת עילה להארכת המועד לביצוע הצו.

על החלטה זו הוגש הערעור שבפני.

טענות הצדדים בערעור:

7. לטענת המערער, שגה בית המשפט קמא בקבעו כי הבקשה הוגשה באיחור. לטענתו, מששונה גזר הדין בערעור, ובאין הוראה אחרת בעניין, המועד שממנו יש למנות את ששת החודשים שנקבעו לכניסתו לתוקף של צו ההריסה, הינו מועד מתן פסק הדין בערעור, ולכן הבקשה הוגשה בתוך התקופה שנקבעה בכללים.

8. לחלופין, נטען כי הוצג נימוק לאיחור בהגשת הבקשה, ולפיו המערער ביקש להימנע מיצירת הליכים כפולים בנסיבות בהן הוא מצוי בהליכים משפטיים בפני ערכאת הערעור ובפני בית המשפט העליון, אליו הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע הצו.

9. עוד נטען, כי היה על בית המשפט קמא לדון בבקשה במעמד הצדדים נוכח מחלוקת עובדתית, באשר לקיומה של פגישה בין המערער לבין רשות מקרקעי ישראל (**להלן: "רמ"י"**), פגישה המצביעה על אופק תכנוני למבנים.

10. במהלך הדיון בערעור, הוגש בהסכמה תצהירו של מר חיים רוקח, אשר נכח מטעם המערער בפגישה שהתקיימה ביום 17.9.14 במשרדי רמ"י, פגישה שבה נדונה, לטענת המערער, האפשרות להכשיר את המבנים. לפי התצהיר, במהלך הפגישה הציעו נציגי רמ"י שני מתווים לפתרון הבעיה: האחד הוא הכשרתם של שני מבנים (סככה בשטח 250 מ"ר ומחסן בשטח 30 מ"ר), והשני, החלפת הקרקע שעליה בנויים המבנים עם קרקע מתוך משבצת המושב דלתון, באופן שיאפשר אישור תכנית מפורטת, שמכוחה ניתן יהא לאשר את המבנים, חלופה הטעונה אישור מושב דלתון.

בהסתמך על התצהיר, טוען המערער כי קיים אופק תכנוני קרוב להכשרת המבנים, אשר מצדיק את דחיית כניסת צו ההריסה לתוקף.

11. לעמדת המשיבה יש לדחות את הערעור. לטענת המשיבה, אמנם התקיימה פגישה במשרדי רמ"י, אך היא לא נועדה לדון באפשרות הכשרתם של המבנים. יחד עם זאת, גם אם במהלך הפגישה הועלתה שאלת הפתרונות לבעייתו של המערער ונאמרו הדברים אליהם מתייחס המצהיר, הרי היתר הבניה למבנים אלו אינו נמצא בהישג יד. לטענת המשיבה, במישור הקנייני קיים כנגד המערער פסק דין המורה לו לפנות את המקרקעין (תא"ק 1700/07 שלום נצרת), ואילו המישור התכנוני כבר בורר עד תום בפני הערכאות במסגרת ההליך הפלילי, ואין מדובר בשינוי נסיבות תכנוני מהותי המצביע על היתר בניה בהישג יד.

דין והכרעה:

12. שוכנעתי כי דין הערעור להידחות על הסף, הואיל והבקשה הוגשה שלא במועד הקבוע בדיון.

תקנות סדרי דין קובעות כללי דיון נוקשים בבקשה להארכת המועד לכניסתו של צו לפי סעיף 205 או 206 לחוק התכנון והבניה. בהתאם לסעיף 6 לתקנות, בית המשפט לא ידון בבקשה להארכת המועד שלא מתקיימים בה כל התנאים הקבועים בתקנות, אלא מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

13. סעיף 2 לתקנות סדרי הדין קוצב את המועד להגשת בקשה לביצוע צו, ולפיו, יש להגישה לכל המאוחר עשרים ואחד ימים לפני המועד האחרון שנקבע לביצועו של הצו. כל עוד לא ניתנה החלטה המשנה את המועד האחרון לביצוע הצו, ימנו 21 הימים בהתייחס למועד שנקבע בגזר הדין לביצועו, גם אם הוגש ערעור עליו.

14. הכלל הוא כי אין בהגשת ערעור כדי לעכב את גזר הדין. כאמור, הבקשה לעיכוב ביצועו של גזר הדין, שהוגשה עם הגשת הערעור הקודם, התייחסה לרכיב המאסר בלבד, כשם שהדין בערעור כולו התמקד בשאלת המאסר בפועל. פסק הדין שניתן בערעור, כלל לא התייחס לצו ההריסה, כך שלא ניתן לקבל פרשנותו של המערער, לפיה, קביעתו של בית המשפט לערעור הינה בבחינת מתן "צו חדש", תוך ביטולו של הצו הקודם. פסק הדין הותיר את צו ההריסה על כנו, ובהתאם לכך חלף המועד להגשת הבקשה זה מכבר.

על כל פנים, גם לו היה הערעור הקודם עוסק בשאלת מועד כניסתו לתוקף של צו ההריסה, הרי משלא עוכב ביצועו ולא חל כל שינוי בהוראת בית המשפט קמא, המועד לביצוע הצו הוא זה שנקבע בגזר הדין.

יש לציין, כי לאחר מתן פסק הדין בערעור, (ביום 20.7.14), הגיש המערער בקשה לעיכוב ביצוע חלקי של הצו, אולם בקשה זו נדחתה, כך שגם למערער היה ידוע שפסק הדין בערעור לא האריך אוטומטית את המועד לביצוע הצו.

15. גם ההסתמכות על בקשת רשות הערעור שהוגשה לבית המשפט העליון, איננה יכולה להועיל למערער. המערער הגיש בקשה לעיכוב ביצוע צו ההריסה לבית המשפט העליון, רק ביום 29.7.14, לאחר שכבר חלף המועד לביצוע צו ההריסה, מבלי שתוקף הצו הותלה או עוכב קודם לכן ואף היא נדחתה.

16. העובדה שתלוי היה ועומד ערעור על חומרת גזר הדין, בפרט שערעור זה התייחס רק לרכיב המאסר בפועל, איננה נימוק מיוחד להארכת המועד לביצוע צו ההריסה, כנטען.

17. לאור האמור, הייתה הצדקה לדחיית הבקשה, על הסף, אף מבלי לדון בה לגופה, ובוודאי לא נפלה טעות בכך שהבקשה לא נקבעה לדיון במעמד הצדדים, כפי שטוען ב"כ המערער. יתרה מכך, תקנה 4 לתקנות סדרי הדין מסמיכה את בית המשפט לדון בבקשה להארכת המועד, אם הוא רואה לנכון לעשות זאת, על סמך הבקשה והתגובה, ללא צורך בדיון. לפיכך, גם אם היה צורך לברר את הבקשה לגופה, לא היתה חובה לזמן את הצדדים. הטענה כי הייתה מחלוקת עובדתית, בשאלה האם נקבעה פגישה ברמ"י אם לאו, לא חייבה עריכת בירור עובדתי, שכן, כפי שיפורט להלן, לעצם קיומה של פגישה מתוכננת כזו, לא הייתה ממילא, השלכה משמעותית על ההכרעה בבקשה.

דחיית הבקשה לגופה:

18. מעבר לדרוש, שוכנעתי כי גם לגופו של עניין, טענות המערער אינן מקימות עילה למתן אורכה לכניסת הצו לתוקף.

סעיף 207 לחוק התכנון והבנייה קובע כי בית המשפט רשאי, בזמן מתן צו לפי סעיפים 205 או 206 ובכל עת לאחר מכן, לקבוע את המועד לביצועו ורשאי הוא להאריך מועד שקבע, אם ראה טעם לעשות כן. על פי ההלכה הפסוקה היעדרות לבקשה להארכת המועד תיעשה רק במקרים "חריגים ויוצאי דופן", כאשר הדגש המרכזי יינתן לשאלה האם היתר הבנייה נמצא "בהישג יד מיידי" (רע"פ 4007/14 ספיר-קדמת עדן בע"מ נ' מדינת ישראל - הועדה המרחבית לתכנון ולבניה שרונים, (12/06/2014)). בהתחשב בתכליתו של צו הריסה (מנהלי או שיפוטי), יש חשיבות רבה לבצעו במועדו, במיוחד כאשר מדובר בעבירות שמטרתן היא השאת רווחים מפעילות עסקית.

19. חלפו שנים מאז הוגש כתב האישום, במהלך תקופה זו לא עלה בידי המערער להכשיר את הבניה ואין ספק כי איננו מצביע על פתרון תכנוני בטווח קרוב הנראה לעין.

ראשית, בפני בית המשפט קמא לא היה בידי המערער להצביע על התקדמות תכנונית ממשית. בקשתו נסמכה על חוות דעת אדריכלית, שהמסקנה היחידה שניתן להסיק ממנה, כי גם בהנחה וקיים אופק תכנוני, הרי נדרשים שלבים רבים בטרם ניתן יהא להכשיר את הבניה (כולל הגשת תכנית מפורטת ואישורה בוועדות התכנון המקומית והמחוזית) וכי נדרשת הסכמה של רמ"י, למהלך זה. בעת הדיון בבית המשפט קמא, הסתמך המערער על פגישה מתוכננת עם נציגי רמ"י, שאף היא מהווה רק תחילתה של דרך ארוכה. בנסיבות אלה, גם אם במהלך הפגישה, עליה מסתמך המערער כיום, הושגה פריצת דרך כלשהיא, היא יכולה הייתה לכל היותר, לבסס בקשה חדשה לבית המשפט קמא ולא נימוק לקבלת הערעור.

20. אף שמדובר בנסיבה שלא הייתה בפני בית המשפט קמא, וגם אם נצא מנקודת הנחה כי התקיימה פגישה עם נציגי רמ"י, שבה נדון פתרון תכנוני לסוגיה, וכי עמדתה של רמ"י היא כמתואר בתצהיר שהוגש מטעם המערער, אין בחלופות שהוצעו כדי להצביע על פתרון תכנוני קרוב, המעיד על כך שההיתר מצוי בהישג יד. שתי ההצעות שהועלו, לפי הנטען, במהלך הפגישה, לשם פתרון הבעיה, כרוכות בתהליך ארוך ומורכב, מותנות באישורי ועדות התכנון וגורמים חיצוניים כמו רמ"י או מושב דלתון, וסיכויי נכון לעת הזו אינם ידועים. בנסיבות אלה אין כל הצדקה לעכב ביצוע צו ההריסה. (ראו: רע"פ 3146/07 ג'דיר נ' מדינת ישראל הועדה המחוזית לתכנון ובניה, (12/04/2007)).

21. לאור כל האמור, הערעור נדחה ויחד אתו גם הבקשה לעכב ביצוע הצו עד להחלטה בערעור.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים, בהקדם.

ניתן היום, ט"ו כסלו תשע"ה, 07 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.